

บทคัดย่อ

การศึกษา เรื่อง “ปัจจัยชี้วัดความสำเร็จต่อการปรับเปลี่ยนรายการภัยรายวัน เป็นรายการ 9 ร่วมใจ คนไทยไม่ทิ้งกัน ทางสถานีโทรทัศน์โมเดิร์นไนน์” เนื่องจากเดิมรายการภัยรายวัน เป็นรายการ บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) ผลิตขึ้นเพื่อต้องการให้เป็นสื่อกลางในการช่วยเหลือสังคม และแจ้งเตือนภัยอันตรายต่าง ๆ หลังจากที่รายการภัยรายวันออกอากาศได้ประมาณ 1 ปี 7 เดือน อสมท ได้ทำการปรับเปลี่ยนรายการภัยรายวัน เพื่อให้ช่วยเหลือสังคมได้มากขึ้น มีจำนวนผู้ชมมากขึ้น และสร้างรายได้ให้กับองค์กรมากยิ่งขึ้น ในการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ ศึกษาถึงปัจจัยชี้วัดความสำเร็จเพื่อเป็นแนวทางประเมินความสำเร็จ ในการปรับเปลี่ยนจากรายการภัยรายวัน เป็นรายการ 9 ร่วมใจ คนไทยไม่ทิ้งกัน และเพื่อพัฒนารายการต่อไป

การศึกษา ครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) กับผู้ผลิต และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการผลิตรายการ 9 ร่วมใจ คนไทยไม่ทิ้งกัน นอกจากนี้ยังใช้วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วมของผู้ศึกษา (Participant Observation) โดยมีแนวคิดทฤษฎีที่นำมาเป็นกรอบความคิดในการศึกษา ดังนี้ 1. ทฤษฎีบทบาทหน้าที่สื่อมวลชน 2. แนวคิดการผลิตรายการโทรทัศน์ 3. แนวคิดการวิเคราะห์ SWOT

ผลการศึกษาพบว่า การปัจจัยชี้วัดความสำเร็จ ต่อการปรับเปลี่ยนรายการภัยรายวัน เป็นรายการ 9 ร่วมใจ คนไทยไม่ทิ้งกัน ประกอบด้วย 7 ปัจจัย คือ บทบาทหน้าที่สื่อมวลชนต่อสังคม คุณภาพของรายการ จำนวนผู้ชม ปฏิสัมพันธ์ของผู้ชม รายได้ การสร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่อองค์กรและ การทำงานร่วมกัน

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มผู้บริหารระดับบน ระดับกลางและผู้บริหารปฏิบัติกร มีความคิดเห็นที่มีต่อ “ปัจจัยชี้วัดความสำเร็จต่อการปรับเปลี่ยนรายการภัยรายวัน เป็นรายการ 9 ร่วมใจ คนไทยไม่ทิ้งกัน ทางสถานีโทรทัศน์โมเดิร์นไนน์” ในแง่มุมที่แตกต่างกันออกไป เป็น 2 แนวทาง คือ ความคิดเห็นที่สอดคล้อง และความคิดเห็นที่ไม่สอดคล้อง

ในเรื่องการทำบทบาทหน้าที่สื่อมวลชน ที่มีต่อสังคม กลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการศึกษาทุกคน มีความคิดเห็นไปทางเดียวกัน ที่จะมุ่งเน้นในรายการ 9 ร่วมใจ คนไทยไม่ทิ้งกัน ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการร้องเรียนความเดือดร้อนเพื่อหาทางประสาน และแก้ไขปัญหาถึงแม้ว่าจะมีการสอดแทรกละครปัญหากฎหมายใกล้ตัว แต่จุดยืนหลัก ยังคงต้องการช่วยเหลือสังคมโดยรวม แจ้งข่าวสาร ให้ความรู้ความเข้าใจ และความบันเทิง ควบคู่กันไปด้วย โดยสอดคล้องกับทฤษฎีบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชน และสื่อมวลชนเพื่อการพัฒนา

ปัจจัยชี้วัดความสำเร็จของรายการ 9 ร่วมใจ คนไทยไม่ทิ้งกัน ความเห็นที่สอดคล้องกัน คือ รายการ 9 ร่วมใจ คนไทยไม่ทิ้งกัน จะประสบความสำเร็จได้นั้น ต้องเป็นรายการโทรทัศน์ที่ผู้ชมทั่วประเทศนี้ถึง เมื่อมีปัญหาเดือดร้อน หรือต้องการสื่อกลางในการประสานความช่วยเหลือ และในขณะเดียวกัน ต้องสามารถสร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่อองค์กร คือ บมจ. อสมท ให้มีภาพลักษณ์ในทางที่ดี และต้องดีกว่า รายการภัยรายวัน ในทุก ๆ ด้าน เช่น จำนวนผู้ชม รายได้ ปฏิสัมพันธ์ และการช่วยเหลือสังคมอย่างจริงจัง ฯลฯ

ความคิดเห็นในเรื่องรายได้จากรายการ 9 ร่วมใจ คนไทยไม่ทิ้งกัน เป็นประเด็นมีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกัน คือ ผู้เกี่ยวข้องกับการผลิตรายการส่วนใหญ่ ต้องรายได้สูง เนื่องจาก บมจ. อสมท เป็นองค์กรที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์ และมีสถานะเป็นบริษัท จำกัด (มหาชน) ต้องแสวงหากำไร และแข่งขันตลอดเวลา จึงจำเป็นต้องมุ่งเน้นการผลิตรายการเพื่อได้รายได้สูงสุดเป็นสำคัญ แต่ในขณะเดียวกัน ผู้เกี่ยวข้องหลายคนมีความเห็นว่า ต้องการให้เป็นรายการที่ทำประโยชน์เพื่อสังคมอย่างเต็มที่ เป็นสื่อกลางในการทำบทบาทหน้าที่ดีของสื่อมวลชน และต้องการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่อองค์กร จึงไม่ควรนำเรื่องรายได้ มาใช้กำหนดกระบวนการสร้างสรรค์รายการ เนื้อหา รูปแบบ ต่างๆ ในการผลิตรายการ แต่ควรคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดต่อสังคมเป็นหลัก

เรื่องของคุณภาพของรายการ ผู้เกี่ยวข้องในการผลิตรายการ 9 ร่วมใจ คนไทยไม่ทิ้งกัน มีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่าเนื้อหามีความสำคัญมาก รายการที่ประสบความสำเร็จ ต้องมีเนื้อหาที่ ตรงใจผู้ชมมากที่สุด แต่ด้านรายการมีพิธีกรเกินไป ทำให้ไม่สามารถลงลึกในเนื้อหาแต่ละช่วงได้ ทำให้ขาดความเข้มข้น และขาดความรู้ลึกในการมีส่วนร่วมร่วมกับประเด็นที่รายการนำเสนอ

ในส่วนของการทำงานร่วมกัน พบว่าผู้ปฏิบัติการ มีความเห็นสอดคล้องกันว่า การติดต่อประสานงานมีปัญหาไม่สามารถนำทรัพยากรที่ บมจ. อสมท มีอยู่มาใช้ได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากระบบการบริหารจัดการทรัพยากรภายใน ยังมีปัญหาติดขัด